

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
5 maart 2024

ONS KENMERK
2400008726

BEHANDELD DOOR
H.M. Bloemink

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER

ONDERWERP

Ontwikkelingen opvang vluchtelingen

Geachte leden van de Raad,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen rondom de opvang van vluchtelingen in Enschede.

Verzoek Commissaris van de Koning

Op 9 februari ontvingen wij via de voorzitter van de Twentse Regietafel Asiel een bericht van de Commissaris van de Koning. Daarin vraagt de commissaris te verkennen hoe gemeenten in kunnen gaan op de oproep van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid om versneld extra opvangplekken te realiseren vanwege de urgente situatie in de asielopvang.

We hebben de commissaris laten weten dat we ons aandeel leveren door 550 mensen op te vangen, zoals door uw raad opgedragen. De afspraken tussen gemeente, Rijk en provincie maken onverkort deel uit van de bestuursovereenkomst met het COA, we zien geen mogelijkheden tot het bieden van extra opvangplekken. In de bijgesloten brief leest u de formele reactie van het college op dit verzoek.

Statushouders sneller huisvesten in de gemeente

Een deel van de druk op de asielopvang ontstaat omdat de doorstroom van statushouders uit asielzoekerscentra naar een (definitieve) woonruimte onvoldoende plaatsvindt. Statushouders houden daarmee als het ware bedden bezet in de asielopvang, die ook nodig zijn voor de nieuwe instroom van asielzoekers. De minister heeft eind 2023 gemeenten opgeroepen om alvast zoveel mogelijk statushouders met zicht op een woning in de gemeente op te vangen via de Hotel- en Accommodatie regeling (HAR) of op te vangen in een doorstroomlocatie.

HAR

Hoewel Enschede de afgelopen jaren telkens de huisvestingstaakstelling statushouders heeft gehaald, heeft het college besloten gebruik te maken van de Hotel en Accommodatieregeling (HAR). Op dit moment huurt het COA 17 hotelkamers bij hotel De Broeierd. Aan Enschede gekoppelde statushouders verblijven hier tijdelijk tot de sleuteloverdracht van hun uiteindelijke woning. Zo dragen we bij aan het verlagen van de druk op de asielopvang door statushouders versneld naar Enschede te verhuizen. Een plaatsing via de HAR telt direct mee voor de taakstelling. Met de HAR worden dus geen extra statushouders in de gemeente gehuisvest, maar alleen sneller. Met opvang in de HAR ontstaat wel een uitgestelde huisvestingsplicht. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen zes maanden zorgt voor reguliere huisvesting (dit kan ook een tussenvoorziening zijn).

Financiering

De gemeente ontvangt een eenmalige vergoeding per statushouder voor de accommodatiekosten en het organiseren van de begeleiding, dat de maximale periode van zes maanden dekt. Als een statushouder binnen zes maanden wordt uitgeplaatst naar reguliere huisvesting, wordt dit vaste bedrag niet teruggevorderd.

De statushouders die verblijven in een HAR-accommodatie, ontvangen van het COA leef- en eetgeld, een wooncomponent en mogelijke vergoeding voor buitengewone kosten van het COA. Aangezien de HAR fungeert als een voorliggende voorziening, maakt de statushouder in de HAR geen aanspraak op een bijstandsuitkering.

Verantwoordelijkheden

De gemeente is verantwoordelijk voor de overeenkomst met de exploitant en voor de begeleiding van de statushouder. Naast begeleiding en ondersteuning kan ook gestart worden met zaken als maatschappelijke begeleiding en inburgering.

Doorstroomlocatie

Daarnaast verkennen we de mogelijkheid een zogenaamde doorstroomlocatie te openen voor het tijdelijk huisvesten van aan Enschede gekoppelde statushouders. Dit is een nieuw instrument waarmee het Rijk beoogt de doorstroom van statushouders uit azc's te versnellen. Geplaatste statushouders in een dergelijke tijdelijke voorziening tellen eveneens mee voor de taakstelling. Dat betekent dat we daarmee niet alleen de druk op de opvang helpen afnemen, maar er tegelijkertijd voor zorgen dat statushouders eerder starten met hun inburgering.

Afspraken coalitieakkoord

In het coalitieakkoord is het volgende opgenomen: 'De toekomstige taakstelling statushouders halen we indien mogelijk naar voren, om op die manier bij te dragen aan het landelijke vraagstuk. Dat doen we, zoals met de gemeenteraad afgesproken, in kleine groepen, in flexibele woonvormen in afwachting van een definitieve woonplek.' De bovenstaande oplossingen zijn in lijn met deze afspraken.

Huisvesting voor Alleenstaande minderjarige statushouders

Naar verwachting openen we in het tweede kwartaal een kleinschalige wooneenheid voor 16 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) met een verblijfsvergunning aan het Perikplein. Deze minderjarige statushouders staan onder voogdij van Nidos en gaan onder begeleiding van You Care hun leven in Enschede opbouwen. De volledige taakstelling voor de groep amv in 2024 bedraagt 35 minderjarigen. De stadsdeelcommissie Centrum wordt geïnformeerd over de huisvesting van deze groep.

Uitbreiding Oekraïneopvang

Ook bij de opvang van Oekraïense ontheemden blijft de opvangbehoefte groot. De landelijke bezettingsgraad is hoger dan 99%. In de actualiteitenraad van 8 januari informeerden wij uw raad over het transformeren van de eerste verdieping van het voormalige gemeentelijke kantoor De Noordmolen aan de Wenninkgaarde 44. We verwachten daar vanaf 15 maart 99 mensen uit Oekraïne te kunnen opvangen. Daarmee wordt het totaal aantal plekken in Enschede uitgebreid naar 582.

Aangezien de instroom onverminderd hoog is en het aantal plekken niet navenant toeneemt, hebben we in Twente nog altijd een uitbreidingsopgave. In januari 2023 hebben we ons in de Twentse Regietafel Asiel gecommitteerd aan de verdeling van Oekraïense ontheemden naar inwonertal en SES-score. Dat betekent dat we in Enschede in totaal ongeveer 900 plekken dienen te realiseren. We onderzoeken de mogelijkheden het aantal opvangplekken voor Oekraïners verder uit te breiden en verwachten daar in het tweede kwartaal van dit jaar op terug te komen.

Stand van zaken vluchtelingenopvang

Met uw raad is afgesproken dat het COA u informeert over de stand van zaken op de noodopvang. Het college stuurt u met een aparte brief de tweede kwartaalrapportage van het COA toe.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)